

Lietavské

Občasník Lietavy a Lietavskej Závadky

Z V E S T I

Správy z obce

Príhovor starostu Mgr. Ivana Oboňu
Zhodnotenie činnosti za rok 2023
Príhovor poslankyne Kataríny Zlackej

Materská a základná škola

Udalosti školského roka 2023/2024

Zo života v obci

Rekapitulácia udalostí v obci Lietava v roku 2023

Farnosť Lietava

Veľkonočný príhovor kňazov
Rozhovor s pánom kaplánom
Michalom Žiaranom

Hrad Lietava

Hradní páni nám prezradia novinky z Lietavského hradu

Poľovníctvo

30. výročie poľovníctva v Lietave

Počasia
v Lietave
Analýza
Karola Hradského

DHZ
Lietava
a ich rok
2023

Kalendár
udalostí
na rok
2024

Včelárstvo

O včelárstve v Lietave sa dočítate v článku od Libora Gašpierika ml.

Príhovor starostu

Stojíme v úvode roku, a preto mi dovoľte popriať vám do nasledujúcich mesiacov roku 2024 predovšetkým veľa zdravia. Vyslovujem pranie, aby sme aj do tohto roku vstupovali s pokojom v duši a vzájomnou ľudskou prajnosťou, pochopením, slušnosťou a ohľaduplnosťou. Po roku sa opäť stretávame na stránkach „Lietavských zvestí“ a som rád, že sa môžeme ohliadnuť za seba a aj touto formou (nie prostredníctvom elektronickej komunikácie) vieme posunúť informácie aj skôr narodeným občanom. Sú veci, ktorých riešenia ešte stoja pred nami, a nie je ich málo, no určite mi nedá nespomenúť aktivity, ktoré sa v minulom roku podarili a boli v obci realizované.

V oblasti odpadov sme sa posunuli o krok vpred:

Hneď po nástupe nového vedenia obce (starosta + obecné zastupiteľstvo) bola zavedená evidencia a označenie nádob na komunálny odpad (KO). Každoročne obecný rozpočet doplácá na (KO) vo výške 8 – 12 tisíc €. Týmto činom sme docielili to, že sme eliminovali „čiernych“ užívateľov služby likvidácie KO, a čo je dôležité – ušetrili vyššie spomenuté finančné prostriedky.

Po dohode a súčinnosti so zberným dvorom v Rajci bol zavedený opätovný systém zberu aj ostatných odpadov ako papier a kov s plastami. Veľkokapacitné nádoby boli znovu roztriedené a označené novými nálepkami. Na začiatku roku 2023 bol zavedený zber použitých jedlých olejov a tukov z domácností do nádob rozmiestnených na miestach určených pre triedený KO. Všetky vyššie uvedené kroky viedli k tomu, že sme dosiahli vyššiu mieru triedenia KO, a tým aj hodnotiaceho kritéria v rámci hodnotenia našej obce. Z tohto dôvodu nám ako obci bola pridelená účelová dotácia, za ktorú sme mohli zabezpečiť vybavenie všetkých autobusových zastávok novými odpadkovými košmi.

V oblasti údržby a rozširovania systémov určite stoja za zmienku niektoré aktivity. Na jar sme začali práce na rekonštrukcii oplotenia na miestnom cintoríne v podobe nového náteru stĺpikov a výmeny starej drevenej výplne za novú a jej náteru. Táto rekonštrukcia bola spojená s úpravou okolia. Zároveň bola vybudovaná nová vstupná bránička v hornej časti cintorína. V rámci nefunkčnosti kamerového systému v obci sme pristúpili k zabezpečeniu nového kamerového systému na niektorých objektoch v obci (OcÚ Lietava; areál ZŠ; Majer, detské ihrisko a kontajnerové státie; MŠ L. Závadka). Do budúcnosti plánujeme, aby sa sieť kamerového systému rozšírila. Z dôvodu zvýšenia informovanosti obyvateľov obce sme pristúpili k rozšíreniu systému obecného rozhlasu. Pomocou nadstavby systému sme docielili, že aj miestna časť obce L. Závadka je zapojená v rámci centrálného vyhlasovania. Zároveň sme dosiahli, že obyvatelia sú informovaní o dianí v obci nielen v doobedňajších hodinách, alebo len počas úradných hodín, ale systém nám umožňuje danú reláciu vysielat' bez nutnosti prítomnosti pracovníka OcÚ aj v poobedňajších hodinách alebo počas víkendov. Cez prázdniny sa uskutočnila pod záštitou vedenia MŠ rekonštrukcia starej PVC podlahy výmenou za novú, tzv. plávajúcu podlahu. V rámci údržby a obnovy detských areálov boli vybudované nové pieskoviská v MŠ Lietava a L. Závadka, zároveň bola realizovaná pracovníkmi údržby OcÚ rekonštrukcia detských ihrísk. Zapojili sme sa do výzvy o pridelenie „cyklo-servisného stojana“, ktorý bol inštalovaný pri detskom ihrisku v Majeri-Pri moste. Zároveň sa uskutočnila výmena dreveného stola a sedenia pri tomto ihrisku. V rámci skvalitnenia zabezpečenia „Lietavských slávností“ sme za výraznej pomoci p. Romana Gašpierika vybuďovali nové odborné miesta elektrickej energie, a tým zabezpečili sebestačnosť pre potreby distribúcie elektriny pre uvedené podujatie (prípadne iné), bez nutnosti napájania sa z okolitých domov. Zub času a iné okolnosti sa podpísali aj na havarijnom stave terasy OcÚ v podobe zatekania do úradu. Z tohto dôvodu bolo pristúpené k rekonštrukcii terasy v podobe odstránenia starej dlažby a popri tom i nefunkčných satelitných prijímačov. Prebehla betonáž terasy, jej kompletne zateplenie a polozenie novej dlažby s rekonštrukciou zábradlia. Tieto práce boli realizované pracovníkmi údržby OcÚ, čím sme znížili náklady na rekonštrukciu, ktorá v prvoplánovom zámere mala byť vykonaná externým dodávateľom. Z tohto miesta preto chcem poďakovať aj týmto mojim kolegom z OcÚ.

Projekty a administratíva:

Z dôvodu naliehavosti riešenia potrieb ZŠ sa obecné zastupiteľstvo uznieslo na požiadavke prípravy projektovej dokumentácie. Z tohto dôvodu bola vypracovaná štúdia realizovateľnosti zámeru nadstavby školy s vybudovaním novej školskej jedálne s kuchyňou a výstavby novej telocvične. Následne bola vo verejnom obstarávaní vysúťažaná spoločnosť pre vypracovanie projektovej dokumentácie pre tento zámer, pričom v súčasnosti prebieha jej kompletizácia.

Z administratívnej oblasti by som spomenul práce na odkupení pozemkov pod budovou bývalej MŠ v L. Zavadke od „Slovenského pozemkového fondu“. Taktiež by som chcel poďakovať pánovi Jozefovi Pitekovi, ktorý súhlasil s odpredajom pozemku pri ZŠ, a tým umožnil do budúcnosti ďalšiu prípravu na výstavbu chodníka k ZŠ.

Kultúra:

Počas celého uplynulého roka sme sa v tejto oblasti opierali o činnosť našej super „kultúrnej komisie pri obecnom zastupiteľstve“ a určite veľká vďaka patrí všetkým, ktorí sa na činnosti a príprave kultúrnych podujatí podieľali. Nemôžem nespomenúť „divadelné predstavenie k MDŽ“, organizáciu podujatí ku „Dňu matiek“ a „Dňu detí“, celoobecné podujatia ako „jánske ohne“ a najvýznamnejšie obecné podujatie „Lietavské slávnosti“.

Záver roka patril našim starším spoluobčanom a v decembri „Mikulášovi a vianočným trhom“. Nevymenoval som všetky kultúrne podujatia, no na organizácii všetkých uskutočnených podujatí sa podieľalo množstvo ľudí, ktorým patrí naša veľká vďaka. Zároveň verím, že je to príležitosť na oslovení aj vás – ostatných aktívnych spoluobčanov, ktorí sú ochotní sa zapojiť do kultúrneho diania v našej obci.

Na záver mi dovoľte poďakovať sa popriať nám veľa síl a nadšenia do nových a ešte zaujímavejších aktivít v našej obci. **Mgr. Ivan Oboňa, starosta obce**

Príhovor poslankyne

Milí spoluobčania!

Dovoľte mi prihovoriť sa vám z pozície poslankyne obecného zastupiteľstva a vysloviť poďakovanie tým, ktorí sa zúčastnili na komunálnych voľbách a prejavili mi dôveru. Som občianka našej dediny už 36 rokov, ale nikdy doteraz mi nenapadlo, ako to funguje v spravovaní obce, čo všetko obnáša riadiť a spravovať obec, aby všetko fungovalo. Kto všetko je za tým? Je to starosta, poslanci, zamestnanci úradu či občania? Ako občianka som to brala ako samozrejmosť. Všetci spoločne sme zodpovední za celý chod dediny. Aby fungovala tak, ako má, je potrebné, aby sme všetci spoločne priložili ruku k dielu. Pozíciu poslanca som vnímala ako formalitu vo význame, že určití ľudia sú vybraní za poslancov a pomáhajú pri podujatiach. Až teraz, keď sa ma to bytostne týka, viem, že poslanec má veľkú zodpovednosť za chod dediny. Sú medzi nami občanmi aj tí, ktorí boli poslancami v predošlých obdobiach, ale aj tí, ktorí s funkciou poslanca začínajú, rovnako ako ja. Počas tohto funkčného obdobia sa budeme musieť vysporiadať a rozhodovať o viacerých investičných zámeroch, ktoré sa budú hlavne týkať našej školy. Častokrát budeme musieť riešiť problematiku školstva, športu, kultúry, sociálnych záležitostí, čeliť nejednej výzve a riešiť nejeden problém alebo nedostatok.

Som presvedčená, že spolu s vašou pomocou a zodpovedným prístupom naplánovanú problematiku dokážeme zvládnuť. Na záver v tejto neľahkej práci poslancov v prospech našich spoluobčanov vám chcem popriať veľa zdravia, šťastia, rozumných rozhodnutí, ktorých výsledkom bude to, že naša obec bude stále napredovať a na jej konci bude spokojný a šťastný občan. Vám – spoluobčanom prajem všetko dobré, pevné zdravie, veľa osobných, ako aj pracovných úspechov. **Katarína Zlacká, poslankyňa obecného zastupiteľstva**

Pozvánka

Niekoľko nadšencov kultúry a divadelného umenia pracuje s myšlienkou založenia miestneho divadla dospelých s úmyslom aktívne tráviť voľný čas, zabaviť seba a eventuálne aj divákov. Ak patríte medzi nadšencov divadla, hudby a máte radi zábavu, neváhajte, a kontaktujte nás na e-mailovej adrese: ehubocanova@gmail.com alebo tel. čísla 0904 704 048.

Velkonočný príhovor kňazov

Pôstny čas nás má pripraviť na najväčšie kresťanské sviatky – Veľkú noc. Pôst vyvoláva v mnohých z nás rôzne reakcie. Niektorí ľudia tento čas obľubujú, iní ho nemajú radi. Nieкто sa počas tohto obdobia vzdáva sladkého, alkoholu či mäsa, iní sa viac modlia alebo čítajú Bibliu. V širšom kontexte je to zriekanie sa niečoho, čo nám je príjemné. Je to premáhanie seba, zlých náklonností, žiadostí, telesnosti. Postíme sa tak, že sami vládne nad sebou, svojím telom a chránime dušu pred nástrahami zlého. Tým nadobúdame nad sebou vládu, posilňujeme svoju vôľu a viac sa približujeme k Bohu a máme silu odvrátiť sa od hriechu a modiel, od polovičatosti a v pravde vidieť svoje vnútro.

Veľká noc je najstarším a najvýznamnejším sviatkom kresťanského cirkevného roka, počas ktorého si kresťania pripomínajú umučenie, smrť a vzkriesenie Ježiša Krista. Slávi sa na prvú jarnú nedeľu po splne mesiaca. Nadväzuje na židovské veľkonočné sviatky – Paschu, ktoré sa slávil od 14. do 21. dňa v mesiaci nisan (naš marec až apríl) na pamiatku oslobodenia izraelského národa z egyptského otroctva.

Vysvetlenie pôvodu názvu „veľká“ treba hľadať v časoch židovského otroctva v starovekom Egypte. Faraón nebol ochotný prepustiť izraelský ľud z Egypta od prác, a preto Boh trestal krajinu desiatimi ranami. Až po poslednej z nich, keď zomreli prvorozené egyptské deti, faraón prepustil zotročený ľud. Židov, ktorí pomazali veraje svojich dverí krvou baránka, sa táto pohroma netýkala a anjel smrti ich obišiel. Baránok je preto symbolom Ježiša Krista, ktorého krv nás všetkých zachránila od večného zatratenia. Ako sa ďalej uvádza v Biblii, po vyslobodení z Egypta previedol Boh ľud na čele s Mojžišom cez Červené more, ktoré rozdelil a vysušil. Symbolika prechodu z otroctva do slobody sa preniesla aj do kresťanstva ako prechod z hriechu do života v Božej milosti, ktorý zabezpečil Ježiš Kristus svojou smrťou a zmŕtvychvstaním. Udalosti spojené s jeho ukrižovaním a vzkriesením sa odohrali práve počas Pésachu, a preto sa židovská a kresťanská Veľká noc kryje aj časovo.

Vo Veľkom týždni slávime tajomstvá spásy, ktoré uskutočnil Ježiš v posledných dňoch svojho života. Veľký týždeň sa začína Kvetnou nedeľou, čiže Nedeľou utrpenia Pána, v ktorej sa spája predzvesť kráľovského triumfu Ježiša Krista so zvesťou o jeho umučení.

Prajeme vám požehnaný pôstny čas a milostiplné prežitie veľkonočného obdobia. **Vaši kňazi**

Zdroj: ICLic. Mgr. Daniel Šedík

Infolist

Narodili sa v roku 2023

Mináčová Dorota
Kadík Patrik
Mojík Jakub
Kucejová Sofia
Švec Tobias
Pohančéniková Nela
Sádecká Mía
Šedo Viliam
Janeková Ema Zita

Schneiderová Elliana
Soláriková Sofia
Belan Patrik
Chobot Ondrej
Augustínová Terézia
Bieliková Zora
Belanová Marína
Gašpieriková Eliška
Kyšková Ella

Opustili nás v roku 2023

Miroslav ISTEŇÍK
Mária ZAVADZANOVÁ
Jaroslava MOJÍKOVÁ
Anastázia BREZÁNIOVÁ
Tomáš BREZÁNI
Abel BREZÁNI
Štefan ORAVEC
Gejza KREBES
Rudolf SÚLOVSKÝ
Irena HRADSKÁ

Rozhovor s p. kaplánom Michalom Žiaranom

Vaše životné smerovanie určite ovplyvnil rodný kraj. Odkiaľ pochádzate, kde sú vaše rodné korene?

Som rodákom z Oravy, teda narodil som sa v Trstenej ako asi polovica Oravcov. Druhá polovica sa narodila v Dolnom Kubíne :), ale korene mám v podstate v Bzinách, v dedinke pri Dolnom Kubíne, odkiaľ pochádza moja mama. Druhé moje korene siahajú zasa na Liptov, pretože môj otec pochádza z Liptova, konkrétne Konská pri Liptovskom Mikuláši, kde sa moji rodičia po mojom narodení presťahovali. Inak, mnohí ani tu v Lietave netušia, že existuje ešte jedna Konská, a to tá pri Liptovskom Mikuláši, lebo mnohokrát sa mi stalo, keď sa ma opýtali, že odkiaľ som, a povedal som, že z Konskej, tak mávli rukou a povedali: „Ved' to spoza kopca!“ Len to „spoza kopca“ je za siedmimi horami a siedmimi dolami, cca 110 km od Lietavy. Znie to ako z rozprávky a sú to naozaj dva rozprávkovo krásne kraje, rovnako ako Turiec, kde som pôsobil, a tiež tento kraj, kde som sa ocitol od 1.7.2023, kraj troch dolín, v ktorých v súčasnosti pôsobím.

Kde bolo miesto vášho predchádzajúceho pôsobiska, resp. kde ste realizovali štúdiá?

Začnem asi štúdiami, keďže som bol taký takmer „večný študent“, a aj pre to, lebo práve tie ma po prvýkrát zaviedli do týchto krajov v okolí Žiliny. Strednú školu som absolvoval SOŠ elektrotechnickú v Liptovskom Hrádku, no a po nej som nastúpil na Žilinskú univerzitu v Žiline, kde som sa stal absolventom Fakulty elektrotechniky v odbore telekomunikácie. Keď som počas nich vo svojom živote objavil kňazské povolanie, potom som pokračoval štúdiom teológie v Kňazskom seminári sv. Gorazda v Nitre, kde som študoval tri roky a po ukončení tretieho ročníka ma poslali na štúdiá na ďalšie tri roky do Ríma, kde som pokračoval na pápežskom ateneu Regina apostolorum (Kráľovnej apoštolov), tam som ukončil svoje teologické štúdiá a vrátil som sa späť na Slovensko. Po mojom návrate som bol vysvätený najprv za diakona a o mesiac a týždeň po tom za kňaza. Moje prvé pôsobisko, prvá destinácia, bol Martin, kde som pôsobil ako kaplán najprv vo farnosti Martin-Mesto. Už počas tohto pôsobenia som začal rozbiehať aktivity a pastoračnú prácu medzi študentmi Jesseniovej lekárskej fakulty s budúcimi lekármi, zdravotnými sestrami, pôrodnými asistentkami, zubnými lekármi a neskôr som sa stal univerzitným kaplánom tejto fakulty. Neskôr sa moje ďalšie pôsobisko nachádzalo tu neďaleko. Bola to najväčšia farnosť Žilinskej diecézy – Farnosť Vlčince.

Medzi farníkmi Farnosti Lietava ste obľúbeným nielen medzi mládežou, ale aj medzi dospelými aj vďaka ľudskému prístupu a otvorenej povahe. Čím oslovilo vás miestne prostredie a ľudia?

To, že som obľúbený, sa dozvedám od vás :). Toto prostredie ma oslovilo svojou krásou, malebnosťou, fotogenickosťou. Je to kus krásneho kraja, ktorý som predtým takmer vôbec nepoznal. Ešte ako študent na fakulte elektrotechniky som tu bol raz na výlete na hrade, a aj to sme zabúdli. Štartovali sme z Lietavy a skončili sme v Lietavskej Svinnej. No a keď sme už pri tej kráse a fotogenickosti, jeden z mojich koníčkov, ktorým sa venujem, je fotografia. Veľmi rád fotím a v okolí Lietavy je naozaj aj čo fotiť, a preto niekedy skoro ráno na svitaní ma možno stretnúť na nejakom kopci v okolí Lietavy, v poli alebo aj na hrade. Či už pešo, alebo na mojej už tento rok 40-ročnej Babette:) No a čo sa týka ľudí, tak zatiaľ som mal na nich šťastie a stretol som iba skvelých, veľmi srdečných a s mnohými som sa už stihol aj zoznámiť a spriateliť pri rôznych príležitostiach. Som za nich vďačný. Je to aj pre mňa veľmi dôležité, lebo keď prídete do nového prostredia, nové začiatky sú vždy ťažké. Hlavne, keď ide už o niekoľkonásobný nový začiatok. Farnosť Lietava je už moje štvrté pôsobisko. Pre každého, myslím, je veľmi dôležité zázemie, a to vám nevytvára miestnosť, budova, izba, ale hlavne ľudia a vzťahy.

Máte aj napriek pracovnej vyťažnosti, ktorú vaše poslanie obnáša, občas čas na nejaké ďalšie záľuby, ktoré Vás napíňajú?

Rád spoznávam nových ľudí, a keď je čas, ako som už spomínal, tak medzi moje záľuby patrí fotenie, ale trochu aj maľovanie, mám rád turistiku, bicykel, rád lyžujem, skialpujem, mám rád kultúru, divadlo, hudbu.

Existuje nejaké životné motto, ktorým sa riadite, a ktoré by ste radi sprostredkovali aj našim občanom?

Medzi mojich obľúbencov práve počas mojich štúdií v Ríme sa zaradil človek, ktorého som dovtedy nepoznal, – sv. Filip Neri. Rimania ho označujú za apoštola Ríma, rovnako ako svätého Petra a Pavla. Venoval sa mládeži, tej z ulice, na ktorú nik nemal čas, ale na druhej strane všetci nimi opovrhovali za to, ako sa správali, a odkiaľ pochádzali. A práve od neho je jeden citát, veľmi jednoduchý, ktorý mnou zarezonoval už dávno a rezonuje stále. Znie: „Budte dobrí, ak môžete.“ Vyzerá to možno veľmi jednoducho, ale je to veľká výzva. Učiť sa byť dobrými, byť dobrí k sebe, ale aj k iným natoľko, nakoľko vládžeme a sme schopní. Robme lepším a krajším tento svet!

Redakcia občasnika Lietavské zvesti vyjadruje poďakovanie p. kaplanovi M. Žiaranovi za rozhovor a poskytnutie fotogalérie, ktorej je autorom. Fotografie boli použité na obálke aktuálneho vydania 1/2024.

Kultúrne podujatia v obci v roku 2023

Život v obci okrem iného vhodne dokumentuje aj jej kultúrny život. V uplynulom roku 2023 mali občania možnosť zúčastniť sa na rôznych podujatiach, ktorých organizovanie bolo väčšinou zabezpečené miestnou kultúrnou komisiou v spolupráci s obcou. Členky kultúrnej komisie s najlepším úmyslom – potešiť a vytvoriť možnosti pre zábavu a zastavenie sa v rýchlej dobe dokopy zorganizovali 8 podujatí v spolupráci s pracovníčkou OcÚ LIETAVA – p. Marikou Čibenkovou. Podujatie Jánske ohne boli v absolútnej réžii poslancov obecného zastupiteľstva a Deň detí organizoval Športový klub Lietava v spolupráci s Dobrovoľným hasičským zborom Lietava. Obe podujatia boli na výbornej kvalitatívnej úrovni, za čo organizátorom ešte raz ďakujeme.

Žiadna práca pre verejnosť nie je jednoduchá, je často realizovaná na úkor voľného času, avšak vždy s najlepším úmyslom a úctou k občanom, ktorí sú jej konečnými prijímatelmi. Každému podujatiu predchádza vždy niekoľko stretnutí, diskusií členiek komisie; následne hľadanie možností vyhovieť čo najväčšiemu počtu obyvateľov; jeho organizačné zabezpečenie a samotná účasť na podujatí. Ďakujeme každému, kto akýmkoľvek spôsobom prispel k príprave a realizácii uskutočnených kultúrnych podujatí. Kultúrna komisia obce pri svojej snahe s radosťou privíta nových členov, nadšencov, ktorí podajú pomocnú ruku pri organizovaní a realizácii kultúrnych podujatí.

Deň žien

V sobotu 11. marca sa nám v osvetovom stredisku predstavilo ochotnícke divadlo z KNM s divadelným predstavením ŽENSKÝ ZÁKON. Bolo to veľmi pekné predstavenie, ktoré vyvolalo na tvárach prítomných úsmev, a tak na záver účinkujúcich odmenili srdečným potleskom.

Ďakujeme všetkým ženám, ktoré sa zúčastnili na divadelnom predstavení, ktoré im bolo venované pri príležitosti MDŽ.

Deň matiek

V roku 2023 sme nezabudli ani na naše mamičky. Podujatie ku Dňu matiek sa konalo 14.5. na osvetovom stredisku. Na úvod sa mamičkám prihovril pán starosta, pani moderátorka privítala hostí a nasledoval bohatý kultúrny program. Členovia miestnej kultúrnej komisie sa postarali o občerstvenie, ktoré bolo pripravené p. Marikou Čibenkovou. Ďakujeme všetkým zúčastneným, osobitne účinkujúcim v zložení: žiaci MŠ Lietava, Nelka Čerňanská, Viktória Vektorová, Veronika Švecová, Viktória Gašpíriková s kamarátkou Denisou, Patrícia Žídeková, Eva Gašpíriková, Závadské ženy, ktorých účasť si taktiež vážime. Za kvalitné ozvučenie ďakujeme p. Romanovi Gašpírikovi a p. Andrei Furtákovej za sladký darček.

Tvorivé dielne

Nedeľné popoludnie dňa 28.05.2023 bolo tvorivé. Stretli sa šikovné žienky, ktoré s vysokým tvorivým nasadením a s dobrou náladou pod vedením p. Elenky Chobotovej vytvorili nádherné dekorácie. Detičky, ktoré prišli s mamičkami, tiež pridalí ruku k dielu. Ďakujeme za účasť, skvelú atmosféru aj nové priateľstvá. Pridajte sa k nám s novými námetmi na tvorbu, stretnutia a prednášky na: tvorivalietava@gmail.com.

Deň detí

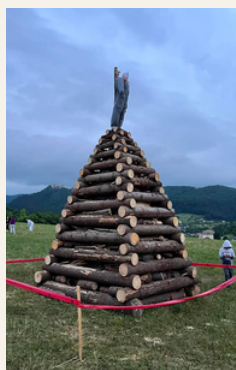
Detská radosť je tou najúprimnejšou. Úprimné úsmevy a plno radosti bolo možné vidieť v sobotu 03. júna v okolí ŠK Lietava na tvárach všetkých detí počas oslavy Dňa detí. Skákacie hrady, policajné šteniatka, ukážka poslušnosti dospelých zvieracích pomocníkov, zábavné súťaže, penová show, maľovanie na tvár, zmrzlina, občerstvenie pre malých aj veľkých návštevníkov prispeli ku krásne strávenej sobote nejednej rodiny.

Podakovanie patrí organizátorom z členov ŠK Lietava, DHZ Lietava, p. Vessoví za sprievodné slovo pri súťažiach i ostatným dobrovoľníkom a sponzorom, vďaka ktorým bol tento deň ešte krajší.

Jánske ohne v Lietave a v Lietavskej Závadke

Prvým tohtoročným letným podujatím boli JÁNSKE OHNE na Obraznej s výhľadom na Lietavský hrad. Jánske ohne boli v absolútnej réžii poslancov p. Michala Martiniaka a p. Stanislava Chodelku. Patrí im veľké podakovanie za prípravu, postavenie vaty a organizačné zabezpečenie celého podujatia. Taktiež ďakujeme Dobrovoľnému hasičskému zboru v Lietave i ostatným zúčastneným, ktorí vo svojom voľnom čase prispeli k príjemne strávenej SVÄTOJÁNSKEJ NOCI našich obyvateľov. Jánska vatra nechýbala ani v Lietavskej Závadke. Za iniciatívu usporiadať vatra v L. Závadke ďakujeme p. Dušanovi Šottníkovi.

Stretnutie absolventov obce so starostom

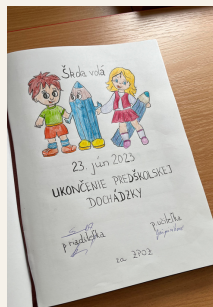
V piatok 23.06.2023 bolo možné cestou lemovanou Lietavkou vidieť slávnostný sprievod mladých ľudí s tablom, kráčajúc smerom k Obecnému úradu Lietava. Deväť rokov ubehlo ako voda a žiaci 9. triedy boli s pani riaditeľkou a triednou učiteľkou POZVANÍ PÁNOM STAROSTOM pri príležitosti blížiaceho sa UKONČENIA ŠTÚDIA na základnej škole na príjemné odovzdávanie pamätných listov a iných spomienkových predmetov. Po privítaní a príhovoroch nasledovalo opásanie šerpami od ZŠ Lietava, podpísanie sa do obecnej kroniky a občerstvenie. Obecný úrad v súčinnosti s miestnou kultúrnou komisiou zabezpečil pre každého absolventa pamätný list, darček v podobe USB kľúča, pera a monografie s názvom Obec Lietava.

Pasovanie Motýlikov do stavu žiackeho

Motýliky z MŠ Lietava tradične odletia a začnú novú významnú etapu života v základnej škole. Dňa 23.06.2023 sa uskutočnilo pasovanie MOTÝLIKOV do stavu žiackeho za prítomnosti pani riaditeľky ZŠ, MŠ, poslankýň obecného zastupiteľstva.

Aby ich odlet bol čo najkrajší a jednoduchší, miestna kultúrna komisia im prostredníctvom daru od obce Lietava zabezpečila balíček so školskými potrebami. Želáme veľa odhodlania a radosti aj v školskom prostredí.

Lietavské letné slávnosti

Vysvietený Lietavský hrad, pod ním veľká udalosť... Kto navštívil Lietavské slávnosti 2023, určite si našiel niečo, čo ho potešilo. Chutné jedlo, nápoje, rôznorodý remeselný jarmok, zábava pre deti, adrenalín aj pre dospelých, kvalitná tanečná zábava, hodnotné ceny v tombole, príjemní ľudia a udelenie CENY OBCE p. Zjvkovej i ďakovných listov za prínos pre miestnu kultúru. ...pretože sme radi, že slovo ďakujem a úcta majú stále veľkú výpovednú hodnotu. Obec Lietava vyjadruje POĎAKOVANIE všetkým zúčastneným, sponzorom, darcom cien do tomboly, účinkujúcim, Poľovníckemu združeniu Drienovica, pani moderátorke, členom DHZ Lietava, futbalovým mužstvám, zamestnancom OÚ, fotografom a každému, kto svojím príchodom prispel k príjemnej sobote. Opäť sa potvrdilo, že spoločným úsilím možno dosiahnuť pekné ciele. Bez vás by sobota 5.8.2023 nebola taká, aká bola. Na organizovaní sa podieľali: Obecný úrad Lietava a členovia miestnej kultúrnej komisie: Dagmar Gašpieriková, Katarína Zlacká, Mgr. Monika Gašpieriková, Mgr. Jana Gašpieriková, Mgr. Adriana Surovčíková; Ing. Zuzana Oboňová,, Mgr. Elena Chobotová.

Úcta k starším

Spomienky, skúsenosti, životná múdrosť a neoceniteľný prínos pre nás všetkých je to, čo nám môžu odovzdať naši seniori. Vaše biele vlasy sú odrazom studnice, z ktorej možno čerpať, a vôle urobiť pre svojich blízkych všetko, čo je vo vašich silách. Pri príležitosti Mesiaca úcty k starším pripravil OÚ Lietava a kultúrna komisia dňa 22.10.2023 posedenie pri živej hudbe, na ktorom sa nesedelo, ale zabávalo. Ďakujeme všetkým seniorom za ich účasť. Poďakovanie patrí aj p. Andrei Furtákovej za prípravu sladkého občerstvenia.

Spoločné Vianoce

Každé Vianoce majú svoje čaro, veríme, že aj tie, ktoré nazývame NAŠE SPOLOČNÉ, ho dňa 09.12.2023 mali. Prestretý štedrovečerný stôl, vianočné piesne, koledy, predaj rôznych výrobkov, slávnostný príhovor p. starostu, p. farára, vystúpenie detí z MŠ Lietava pod vedením p. riaditeľky a p. učiteľky, vystúpenie Závadských žien, Veroniky Švecovej, Muziky spod Kozla, tvorivé činnosti pre najmenších, príchod Mikuláša, kvíz o Vianociach pre dospelých, občerstvenie, vianočný punč od DHZ Lietava. Bez uvedeného a vás všetkých by tento deň nemal svoje čaro.

Za intenzívnu prácu na príprave kultúrnych podujatí v roku 2023 ďakujeme p. Dagmar Gašpierikovej a taktiež ostatným oficiálnym aj neoficiálnym členkám komisie v zložení: Katarína Zlacká, Mgr. Monika Gašpieriková, Mgr. Jana Gašpieriková, Ing. Zuzana Oboňová, Mgr. Elena Chobotová.

Zdroj: Text: J. Gašpieriková. Foto: M. Gašpieriková

Vianočný koncert

Aj tento rok sa tradične na Prvý sviatok vianočný uskutočnil vianočný koncert v Kostole Povýšenia sv. Kríža. Touto cestou by sme sa chceli poďakovať všetkým zúčastneným spevákom za nádherný zážitok v čase Vianoc a taktiež poďakovať aj všetkým, ktorí si túto nezameniteľnú atmosféru prišli vychutnať.

Naša farnosť je našou rodinou, preto patrí veľké ĎAKUJEM najmä rodine Majdanovej a aj členom zboru za ich zanietanie, za voľný čas, ktorý venujú nácvikom na koncert, ktorým nám vždy vyčaria úsmev na tvári a ďakujeme aj za službu, ktorú robia nielen pre občanov Lietavy, ale aj celej farnosti. Koncert si môžete pozrieť aj na YouTube pod názvom: VIANOČNÝ KONCERT - kostol Povýšenia Svätého Kríža Lietava - 25.december 2023.

Zdroj: M. Gašpieriková, FB Farnosť Lietava

Štefanský pochod Závadčanov

Už niekoľko rokov sa partia Závadčanov spolu so svojimi kamarátmi zúčastňuje štefanského pochodu Súľovskými skalami. Výnimkou nebol ani tento rok.

Túra začínala v skorých ranných hodinách pri M. Surovčíkovi a pokračovala cez Sedlo Roháč až na Hričovský hrad. Zúčastnení prešli okolo 18 kilometrov a počas prechádzky nezabúdali ani na prestávky s občerstvením. Napriek tomu, že na Štedrý deň v tomto roku snežilo, pochod už bol opäť bez známok snehu.

Zdroj: Marek Gašpierik

Zo života Materskej školy Lietava

Prešlo určité obdobie a my vám opäť chceme niečo „vyklebetiť“ o tom, čo sa deje v našej materskej škole. Začneme niekde na začiatku školského roka, keď sme sa po prázdninách opäť vrátili do našej škôlky. Tento školský rok nás je 70. Do Lienkovej triedy (1. triedy) chodí 20 detí, do Sloníkovej triedy (2. triedy) chodí 25 detí a do Motýlikovej triedy (3. triedy) chodí 25 detí.

Na jeseň sme mali šarkaniádu s rodičmi.

V jedno pekné popoludnie sme sa vybrali na kopec, ktorý sme „čarami“ a piesňami odomkli, a mohlo sa to začať. Šarkany lietali pomocou ľudského pohonu a na konci nás čakala sladká odmena a samozrejme medaila.

A nemôžeme zabudnúť na poldennú vychádzku do lesa. Tiež bolo veselo. Prišli sme do lesa a po krátkom putovaní sme objavili uprostred lesa lúku a na nej pokosenú trávku. Tú sme si nanosili na kopy, a to ste mali vidieť tie šípky, čo sme do nej skákali. Lístie opadalo zo stromov, my sme si z jesenných plodov a listov vyrobili rôzne ozdoby a výrobky, ktorými sme skráslili škôlku. Z úrody ovocia a zeleniny od našich rodičov pani učiteľka Veronika urobila voňavú výstavku a túžobne sme očakávali toho sivovlasého dedka, ktorý nám vždy nosí sladkosti a hračky. A Mikuláš naozaj prišiel aj s anjelikom. Poslúchali sme celý rok, a preto sme dostali sladkú nádielku a popoludní sme si na mikulášskych trhoch kúpili nielen naše výrobky za symbolické ceny, ale zahriali sme sa aj punčom.

Fašiangy boli veselé, a ako inak ich môžeme ukončiť ako veselým karnevalom, kde nechýbalo občerstvenie, krásne masky a pochovávanie basy. Vytancovali sme sa nielen my, ale vykrútili sme aj pani učiteľky v metlovom, magnetkovom aj iných tancoch. A to nie je všetko. Ešte nás čaká vynášanie Moreny, šibačka, večer s pánom Andersenom, stavanie a váľanie mája, Deň rodiny, Deň detí a trochu veselá a trochu smutná udalosť, a to je rozlúčka s predškolákmi. Veselá preto, lebo predškoláci odídu do „veľkej“ školy, a trochu smutná preto, lebo nám bude za nimi smutno. To je len stručná informácia, čo sa deje v materskej škole z pohľadu detských očí.

Teraz niečo aj od nás dospelých. Materská škola v Lietave pracuje podľa Školského vzdelávacieho programu, ktorý sa volá „Pod' sa s nami hrať“ a je okrem povinného rozsahu zameraný na oboznamovanie detí s ľudovou kultúrou a okolitou prírodou. Našou prioritou je rozvíjať deti nielen po rozumovej stránke, ale aj po stránke emocionálnej, s cieľom čo najlepšie pripraviť dieťa na vstup do základnej školy.

Materská škola je pomerne dobre materiálne vybavená, v lete sa nám podarilo vymeniť podlahu v Sloníkovej a Motýlikovej triede a zakúpiť do týchto tried aj koberce v spolupráci s obcou. Na tomto mieste sa chceme poďakovať poslancom obecného zastupiteľstva za ústretovosť pri schvaľovaní navyšovania finančných prostriedkov pre materskú školu (napr. vykrytie nedoplatkov za zemný plyn a elektrickú energiu, ...).

A keď sme pri ďakovaní, tak sa patrí poďakovať aj pani Chodelkovej Zuzane za ušitie krásnych návlekov na obuv (Nikomú nič nepovedala, len priniesla hotové výrobky). Zo srdca tiež ďakujeme rodine Tomačšikovej za dar – kosačku na trávku, ktorú vyhrali v tombole, a podarovali ju škôlke. Samozrejme, poďakovanie patrí všetkým rodičom, ktorí prispeli materiálne (maľovanky, výkresy, ...), a my vďaka tomu môžeme s deťmi tvoriť.

Lúčime sa s vami s priáním veselej Veľkej noci a nabudúce vám opäť niečo vyklebetíme zo života materskej školy. **Deti a dospeláci z Materskej školy v Lietave**

Zo života Základnej školy Lietava

Edward de Bono povedal: „Myslím, že škola je miestom, kde by sa malo učiť umeniu myslieť.“

V predchádzajúcom roku bola naša škola nielen miestom pre učenie, ale aj pre zážitky a seberealizáciu žiakov. Svoje logické myslenie a matematické uvažovanie mohli preukázať v rôznych vedomostných súťažiach: Všetkovedko, Matematický Klokán, Expert Geniality show, matematická olympiáda, Pytagoriáda a IQ olympiáda. Finančnú gramotnosť sme rozvíjali počas celého roka nielen na vyučovacích predmetoch, ale aj riešením zaujímavých úloh. Jazykové zručnosti a čitateľskú gramotnosť si preverili žiaci v olympiáde zo slovenského jazyka, anglického jazyka, v medzinárodnej súťaži v anglickom jazyku Englishstar, Ypsilon – slovina je hra, Záložka do knihy spája školy, Čitateľský oriešok, Hviezdoslavov Kubín, Čitateľský maratón v spolupráci s obecnou knižnicou. Tradíciou sa stalo čítanie škôlkárom v MŠ Lietava, ale aj čítanie starších žiakov mladším žiakom našej školy. Do sveta rozprávok sme sa preniesli na putovnej výstave Osmijankova literárna záhrada v Krajskej knižnici v Žiline.

Športové výkony mali žiaci možnosť preukázať v rôznych súťažiach: v Behu 17. novembra, v Behu do strečnianskych schodov, v atletike, Odznakú všestrannosti, futbalových, florbalových, stolnotenisevých zápasoch a iných. Svoju vytrvalosť preukázali aj na MDD, ktoré sa nieslo v duchu olympijských hier. Žiaci 8. a 9. triedy sa v januári zúčastnili na lyžiarskom výcviku vo Veľkej Rači-Oščadnici. V októbri tretiaci zdokonalili svoj plavecký štýl na plaveckom výcviku v Mestskej krytej plavárni v Žiline. V septembri sa uskutočnil Európsky deň pohybu, ktorý odštartoval projekt „Spolu to zvládneme najlepšie“. Triedy zbierajú ako kolektív za rôzne podujatia a súťaže body do tabuľky. Na konci školského roka bude najlepšia trieda z 1. a aj 2. stupňa odmenená finančnou odmenou do triedneho fondu.

Spolupracujeme s rôznymi organizáciami a inštitúciami. Vo výbere budúceho povolania pod názvom Proforient realizujú stretnutia so žiakmi psychologičky z CPP Žilina. Preventívne aktivity na budovanie dobrých vzťahov v triednom kolektíve s názvom Naučme sa kamarátiť realizujeme v spolupráci so sociálnymi pracovníčkami zo Súkromného centra poradenstva a prevencie Strečno. Zrealizovali sme rôzne besedy so žiakmi. Vo februári žiaci absolvovali prednášku dentálnej hygieničky o stavbe zubov, dozvedeli sa, ako vzniká kaz, tiež o chorobách chrupu, i ako si udržať „zdravý úsmev“. Študentka medicíny zasa ukázala poskytnutie prvej pomoci pri zlomeninách, krvácaní. V spolupráci so združením rodičov sa uskutočnili tradičné vianočné trhy a v máji pri príležitosti Dňa rodiny sa uskutočnilo komunitné stretnutie rodičov, žiakov a občanov obce.

Vzťah k ochrane prírody budujeme nielen podujatím Deň Zeme – čistenie okolia školy a obce, ale aj rôznymi projektmi a výtvarnými súťažami. Svojich zvieracích miláčikov, či už živých alebo plyšových, si doniesli žiaci do školy počas Dňa zvierat. Pozorovanie hviezd, súhvezdí a planét na oblohe v kinosále si vychutnali žiaci počas exkurzie do Planetária v Žiari nad Hronom.

Škola je zapojená do Národného projektu „Podpora pomáhajúcich profesií 3“. Zapojením sa do projektu sme mohli udržať pozície školského podporného tímu: špeciálny pedagóg a pedagogické asistentky. Títo vytvárajú multidisciplinárny tím zameraný na koordinovanie rozvoja inkluzívneho vzdelávania. Medzi najväčšie úspechy v minulom roku určite patria výsledky testovania deviatakov. V matematike naša škola dosiahla priemernú úspešnosť 81,3 %, priemer SR bol 55,1 %, takže naši deviatci boli v matematike v porovnaní s priemerom lepší o 26,2 %. V slovenskom jazyku priemer školy bol 67,8 %, priemer SR 58,7 %. Rozdiel priemernej úspešnosti školy oproti národnému priemeru bol 9,1 %. Ďalším úspechom bolo víťazstvo vo vianočnej súťaži v kreslení, kde odmenou pre žiakov bola návšteva policajného šteniatka Harrisona. Ukážka výcviku policajného psíka potešila všetkých žiakov. Naši zberači liečivých bylín a pomarančovej kôry si v máji užili svoju výhru v podobe výletu do Tatralandie.

Mnoho iných podujatí, výletov a kultúrnych podujatí by nebolo možné realizovať bez spolupráce učiteľov, zamestnancov školy, rodičov, žiakov a iných organizácií. Chceme im za spoluprácu poďakovať a veríme, že v roku 2024 spolu dokážeme pre naše deti uskutočniť ešte viac. **Mgr. Katarína Gašpíriková,** zástupkyňa riaditeľky ZŠ Lietava

Zvesti z hradu

S pokojným svedomím môžeme konštatovať, že v roku 2023 na hrade Lietava záchranné práce neustali a kultúrny život bol obohatený o pár nových udalostí. Okrem už známeho februárového podujatia Valentín aj pre nezamilovaných sa v areáli konali dve sväté omše. Jednu organizovala farská komunita sídliska Hájik a tradične v prvú augustovú nedeľu Farský úrad Lietava. V mesiaci august sa konal aj benefičný rockový festival Rock Lietava a v septembri bol návštevníkmi obľúbený Deň otvorených dverí. Novým a úspešným podujatím v areáli hradu bolo podujatie Strašidelný hrad, ktoré sa uskutočnilo v čase „Dušičiek“. Vysoká návštevnosť organizátorov potešila a určite budeme túto akciu organizovať aj v roku 2024. Starý rok sme ukončili turistickým silvestrovským výstupom, ktorý je, rovnako, obľúbeným podujatím návštevníkov hradu. Hrad počas celého roka viackrát učaroval novomanželom, ktorí si v jeho areáli nafotili pamätné svadobné fotografie. Taktiež sa po prvýkrát v novodobej histórii v interiéri hradu uskutočnilo pracovné stretnutie poslancov, ktoré na naše pozvanie zorganizoval nový starosta obce Lietava – Ivan Oboňa. Nemôžeme nespomenúť oslavu životného jubilea výkonného riaditeľa Ľubomíra Chobota, ktorý aktívne realizuje záchranu hradu už 25 rokov.

STAV „RONDELOVEJ BAŠTY“ PRED ZÁSAHOM V ROKU 2022

STAV „RONDELOVEJ BAŠTY“ PO ZÁSAHU V ROKU 2023

STAV „SCHODISKA PIVNICE“ PRED ZÁSAHOM V ROKU 2023

STAV „SCHODISKA PIVNICE“ PO ZÁSAHU V ROKU 2023

Záchranné práce na obnove hradu pokračovali v roku 2023 na viacerých úsekoch. Teší nás, že generálnym partnerom obnovy bolo opätovne Ministerstvo kultúry SR cez grantový program Obnovme si svoj dom, ktoré už od roku 2004 prispieva na základe podaných projektov združenia. Vďaka tejto podpore sa projekt obnovy hradu nezastavil a neustále úspešne pokračuje.

EKPOZÍCIA A JEJ STAV PRED ZÁSAHOM V ROKU 2005

EKPOZÍCIA A JEJ STAV PO ZÁSAHU V ROKU 2017

Pracovalo sa na objekte Pravouhlý bastión – západná stena, kde boli stavebné práce ukončené vo výške stanovenej projektom. Obnovený múr západnej steny už bezpečne slúži návštevníkom ako kamenné zábradlie. Pokračovalo sa v ďalšej stabilizačnej etape obnovy Rondelová bašta, ktorý je verejnosti známy ako Dubová bašta. Bola opravená ďalšia strielňa najvyššieho poschodia tohto objektu. Stavebné práce prebiehali aj na objekte tzv. Kastelánskeho bytu. Tu sa stabilizovala severná stena Kostkovej palácovej prístavby, kde je umiestnená nová strecha. Tá prekrýva dosiaľ verejnosti neprístupnú časť hradu, ktorá bude v budúcnosti slúžiť ako reprezentačný priestor.

Aktuálne verejnosti neprístupný horný hrad taktiež zažíva svoju postupnú obnovu. Rekonštruovalo sa líce Koridoru horného hradu, kde bola doplnením muriva zvýšená jeho bezpečnosť. Vo vstupe do pivnice k hradnej kaplnke bolo obnovené vstupné schodisko, tam sa technikou odlievania umelého kameňa podarilo obnoviť 8 mohutných schodov. Nad schodiskom sa nachádza tzv. Veľký výlom SZ steny paláca, kde sa stabilizovalo murivo v jeho základe, aby sa na ňom mohlo v roku 2024 pokračovať v jeho rozsiahlej obnove. Pokračovali stavebné práce aj v časti Kaplnky, kde sa obnovil zaniknutý severný múr krypty kaplnky do definitívnej výšky stanovenej návrhom obnovy.

Veríme, že v roku 2024 sa podarí novovzniknutý priestor krypty zaizolovať, a tým dažďovú vodu odvieť do zamurovaných „dračích“ chrličov, ktoré špeciálne pre hrad už roky vyrába skúsený klampiar Pavol Kmetík. V rámci archeologického výskumu sa preskúmali ďalšie časti hradu. Výskum odhalil nové zaujímavé poznatky zo života stavby hradu v jeho bohatej histórii.

Dňa 9. decembra 2023 sa v Národnom dome v Martine konalo slávnostné udeľovanie cien Žilinského samosprávneho kraja. Ľubomír Chobot v mene Združenia na záchranu Lietavského hradu prevzal z rúk predsedníčky ŽSK Eriky Jurinovej pamätnú plaketu za dlhoročný mimoriadny prínos pri obnove a zachovaní NKP – hradu Lietava.

Michal Žiaran

Tomáš Kozel

Plány na rok 2024 sú ambiciózne, okrem ďalších významných stavebných prác a archeologického výskumu je v pláne spustiť aj nový projekt obnovy tzv. Mosta národov, ktorý bude slúžiť návštevníkom ako bezpečný komunikačný prechod medzi stredným a horným hradom. V roku 2023 prebehlo potrebné 3D skenovanie priestoru budúceho mosta a na základe výsledkov bude vypracovaný realizačný projekt.

V rámci publikačnej činnosti združenie prispelo článkom o hrade Lietava k vydaniu druhého dielu knihy „Zachráňme hrady II“. Publikácia podrobne mapuje obnovu hradov na území Slovenska v rokoch 2018 – 2022. Knižnú novinku je možné zakúpiť si priamo v areáli hradu alebo v kancelárii združenia.

Na záver chceme poďakovať všetkým našim podporovateľom, ktorí nám pomáhajú vydržať v našom úsilí. Okrem spomínaného Ministerstva kultúry SR združenie výrazne podporila Nadácia Slovenskej sporiteľne. Veľká pochvala patrí starostovi a poslancom obecného zastupiteľstva v Lietave, vďaka ktorým je vyriešený odvoz komunálneho odpadu z hradu, parkovanie terénnych vozidiel, ako aj umiestnenie suchého WC v lokalite Lietava-Majer pre návštevníkov hradu. Taktiež chceme poďakovať všetkým darcom 2 – 3 % z daní, ktoré nám výrazne pomáhajú riešiť režijné náklady spojené s prevádzkou hradu.

Dovidenia na hrade Lietava v novom roku 2024. Tešíme sa na Vašu návštevu.

S pozdravom a úctou členovia ZnZLH Jana Chobotová, Ľubomír Chobot a Vladimír Peťo

30. výročie poľovníctva v Lietave

V minulom roku Poľovnícke združenie Drienovica oslávilo 30. výročie svojho novodobého založenia. História nášho poľovníckeho združenia, ktoré vykonáva právo poľovníctva aj v katastri našej obce, je úzko spätá s históriou poľovníctva na Slovensku. Poľovníctvo aj na našom území kopírovalo postavenie Slovenska v celej jeho histórii. Boli sme v područí iných štátnych útvarov a prechádzali sme cez feudalizmus, kapitalizmus, socializmus až po terajšie politické štruktúry so vznikom druhej samostatnej Slovenskej republiky dňa 1.1.1993. Dejiny nášho poľovníctva sú zároveň súčasťou histórie poľovníctva na území Slovenska. Historicky to boli najskôr lovci, ktorí si zaobstarávali zver pre svoju obživu. Neskôr si na zver začali nárokovať rôzni králi, grófi a iní vladári. Poddaným sa zakazoval lov divej zveri alebo niektorých nimi vyhradených druhov zvierat. Právo výkonu poľovníctva bolo v dobe feudalizmu regulované dvoma zákonmi, podľa ktorých sa hon vykonával aj na Lietavskom panstve. Páni hradu si vyhradili určité druhy zveri a určité poľovné revíry pre seba. Bola aj doba, keď hon v rámci plnenia urbárskych povinností boli povinní vykonávať osadníci pre zemepána. Teda právo zostalo zemepánovi, ale praktický výkon poľovačky ako fyzická práca prešiel na poddaných. Pod menom uznania poľovného práva poddaní boli povinní odovzdávať zemepánovi určitý počet zveriny na mäso alebo kožušinu. Kým Bebekovci a Zápolovci boli pánmi Lietavy (1360 – 1529), poľovné pomery boli neusporiadané. Na Lietavskom panstve zlepšenie poľovných pomerov nastalo pravdepodobne až vtedy, keď sa pánom Lietavského panstva stal Kostka, teda na začiatku 16. storočia. Panstvu Lietavského hradu takýto vývoj v poľovníctve pri prebytku zveri v revíri prial. Poddanému ľudu ostali len „oči pre plač“.

V dobe raného kapitalizmu poľovali len majetnejší občania. Z našej obce to boli najväčší vlastníci poľovných pozemkov. Mnohí z nich už nemajú žiadnu väzbu na obec. Ich mená som uviedol napríklad v publikácii Obec Lietava. Neskôr to boli aj mlynár František Cádrik, jeho syn Rudolf, Karol Mišár a Vincent Zuščák. Znáмым hájnikom v ich službách bol Pavol Grečnár.

A aká je novodobá história poľovníctva v katastri našej obce? K prvým poľovníckym združeniam patrili Poľovnícke združenia Polonec a Hubertus, ktoré vznikli po roku 1948 ako súčasť ľudového poľovníctva. PZ Polonec bolo pomenované po významnom lesnom masíve v súčasnej Lúčanskej bani. Neskôr PZ Polonec bolo premenované na PZ Hubertus a ešte neskôr na PZ Drienovica po našom známom horskom masíve. Členovia týchto PZ boli poľovníci z obce Lietava a okolitých obcí. Ich počet bol približne 15 až 20 členov.

K najaktívnejším a najznámejším členom z našej obce patrili Jozef Grečnár – prezývaný „Hoch“ a Pavol Gašpierik – tiež dlhoročný predseda Miestneho národného výboru v Lietave. V roku 1973, v dobe „normalizácie“ a budovania socializmu vzniklo PZ Patúch ako spojenie PZ Drienovica a PZ Patúch, ktoré fungovalo až do roku 1993. V roku 1993 vznikli dva samostatné právne subjekty, a to PZ Drienovica a PZ Poľana. Jedna z hraníc medzi vzniknutými poľovníckymi združeniami je práve prekrásna dolina v Patúchu. Rok 1993 je teda rokom, keď vzniklo naše poľovnícke združenie a právom a so ctou členovia nášho PZ oslavovali jeho výročie.

Členskú základňu v tomto roku tvorilo 23 členov. Zo súčasných poľovníkov bol členom z obce len Ing. Kamil Gašpierik, ktorý bol zároveň predsedom nového PZ. Z ostatných občanov obce boli členovia ešte Jozef Petrák, Milan Mišár, Ing. Ivan Cádrik a Jaroslav Lučančin.

Poľovnícke združenie v súčasnosti vykonáva právo poľovníctva na 2273 hektároch poľovných pozemkov. S ich majiteľmi má PZ uzatvorenú nájomnú zmluvu od roku 2015 do roku 2029. PZ Drienovica sa člení na tri samostatné poľovné úseky. V úseku našej obce právo výkonu poľovníctva majú Ing. Kamil Gašpierik; Róbert Mišár; František Petrák; Ján Belan; doc. Ing. Libor Gašpierik, CSc.; Marián Gašpierik; Lubomír Tomaščík; Rastislav Brezáni; Jozef Hradský; Martin Hradský; Oliver Kianička a Michal Martiniak. Vedúci úseku je Róbert Mišár, tajomníkom PZ Marián Gašpierik. Trubačom na lesnici pri našich spoločných poľovačkách je Lubomír Tomaščík. Okrem týchto členov úsek úzko spolupracuje s priateľmi poľovníctva a lesa: Stanislavom Sventekom, Romanom Brezánim a Milošom Hradským. Pre výkon práva poľovníctva má náš úsek troch poľovne upotrebitelných psov, a to západosibírsku lajku menom Ataj, majiteľ Marián Gašpierik; bavorského farbiara menom Atos, majiteľ František Petrák; anglického kokeršpaniela menom Donald, majiteľ Libor Gašpierik. Stojí ešte za zmienku, že v našej obci býva priateľ Martin Janura z úseku Lietavská Lúčka, ktorý je majiteľom bavorského farbiara menom Fagan, ktorý úspešne dohľadáva poranenú zver nielen v našom PZ, ale po celom Slovensku a v zahraničí. Je nepísaným najlepším „dohľadávačom“ na Slovensku. Len v tomto roku mal viac ako 170 „dohľadávok“ s vysokou úspešnosťou.

Akú zver máme v revíri, to ukazujú jarné kmeňové stavy zveri, ktorú sčítavame každý rok.

Pri jednom z posledných sčítaní zveri boli zistené tieto stavy zveri: srnčia 69 ks, jelenia 68 ks, diviacia 38 ks, zajac 22 ks, líška 52 ks, jazvec 19 ks, jariabok 10 ks, kačica divá 30 ks, kuna lesná 4 ks, kuna skalná 28 ks, tchor tmavý 2 ks, holub hrivnák 74 ks, hrdlička záhradná 43 ks, krkavec čierny 20 ks, sojka škriekavá 50 ks a straka čiernozobák 30 ks.

Na základe sčítania je každý rok spracovaný Plán chovu a lovu raticovej zveri, ktorý sa schvaľuje Lesným a pozemkovým úradom v Žiline. Patrí už k tradíciám, že náš úsek Plán lovu plní na 100 %. Často ešte požadujeme jeho navýšenie. Aj z tohto dôvodu je badateľne menej diviačej zveri v revíri oproti minulým rokom. Kmeňové stavy prekračuje naše, a nielen naše, poľnícke združenie hlavne pri jelenej zveri. Problém riešime s veľkou zodpovednosťou. Máme skvelých poľovníkov, ktorí sa starajú o chov zveri, ale aj skvelých lovcov. K takým v posledných rokoch patria priatelia Rastislav Brezáni, Michal Martiniak, Ján Belan, František Petrák a ďalší. Ostatní priatelia im sekundujú. Hovoríme tomu, že nemajú poľnícke šťastie. V tejto poľníckej sezóne sa v našom úseku ulovilo celkom 26 kusov jelenej zveri a k tomu treba pripočítať dva úhyny. Treba však povedať, že naša striedma starostlivosť o jeleniu zver /menej prikrmujeme/ a hlavne lov na zníženie stavu nepostačuje. Problém vidím v spolupráci s majiteľmi poľnohospodárskej pôdy. Jelenia zver a rovnako tak diviacia zver sa, oplôtkom vyhýba na 100 metrov. Keď niekedy prerazí oplotenie, tak je stresovaná na ďalší mesiac. Jednoducho, problémy so systémom poľnohospodárskeho obrábania pôdy. I keď pesterec je medonosnou rastlinou, chemický postrek má negatívny vplyv na včelstvo. Je to začarovaný kruh. I keď s poľnohospodármi spolupracujeme, a najmä pri zbere kukurice, ale každý z nás má iné ciele. My udržanie kmeňových stavov zveri a jej zdravý genofond, poľnohospodári dosahovanie maximálnych výnosov. Zver so 100 % oplotením pozemkov nemá inú šancu, ako sa stiahnuť do lesov a záhrad obydľí našich občanov. Časté prípady pri zveri sú aj návštevy cintorínov. Tam sú aj najväčšie škody spôsobované zverou. Ďalší problém je jej migrácia na veľké vzdialenosti. My ju lovom znížime, avšak onedlho nám migruje z okolitých lokalít.

Na základe znalostí a ohlasov v obci musím konštatovať, že náš úsek patrí k mini-spoločenským organizáciám v obci. Asi pred desiatimi rokmi sme založili tradíciu varenia poľníckeho guláša na dedinských oslavách v lete i v zime. Toto podujatie sa teší veľkej obľube našich občanov, je vyhľadávané a očakávané. Okrem toho s určitou periódou sme robili tri poľnícke výstavy nami ulovenej zveri. Najväčší ohlas mala výstava na osvetovom stredisku v počiatkoch našej aktivity. Až na nej sa mnoho občanov dozvedelo a na vlastné oči videlo, čo žije, a čo sa loví v našich lesoch. Od vzácných kusov, ako bol psík medvedíkovitý alebo šakal, až po grandiózne trofeje jelenej zveri a diviačej zveri.

Panel z poľníckej výstavy na Osvetovom stredisku v Lietave

V posledných rokoch sú naše trofeje ohodnotené medailami. Najmarkantnejšie to je u diviačej zveri, kde je viacero zlatých medailí, mierne zaostávajú trofeje jelenej zveri a takmer bez medailí sú trofeje srnčej zveri. Udelenie medaily svedčí o starostlivosti poľovníkov o zver, a to najmä v zimných mesiacoch.

Čo sa týka zdravotného stavu našej zveri – musím konštatovať, že sme v novodobej histórii nášho PZ nemali ani jeden prípad trichinelózy, diviacieho moru či besnoty líšok. Svedčí to o zdravom genofonde zveri v našich lesoch. A teší nás najmä skutočnosť, že to zvládame u diviačej zveri, kde sa dookola v niektorých revíroch vyskytuje diviací mor.

Často v poslednej dobe dostávame otázky, ako je to s medvedmi v našich horách. Odpoveď: Zatiaľ dobré. Len v minulom roku sme mali jedného zdatného medveda v pohone. Inak, medvede sa v našich lesoch zdržujú len prechodne, pri svojej migrácii. Častejšie boli videné medvede v susednom revíri Poľana, v Súľovských vrchoch a v Patúchu. Netreba sa ale báť stretu s medvedom, veď podľa jedného z našich špičkových politikov je medved vlastne „vegetarián“. Napísal: doc. Ing. Libor Gašpierik, CSc.

Včely v Lietave

Záujem človeka o včely, presnejšie o včelie produkty, začal dávno pred vznikom poľnohospodárstva. Včela žila v Európe odpradáva, čo dokazujú aj skameneliny z treťohôr nájdené v baltskom jantári. Pracovitosť včiel, tajomnosť života včelstiev a obľúbenosť medu a vosku im zabezpečili pevné miesto u takmer všetkých národov, kultúrnych a náboženských spoločností sveta.

Najstaršie nálezy ukazujú včelu na vyobrazeniach zo starovekého Egypta, keď bola považovaná za symbol vznešenosti.

V starovekom Grécku bola včela vyobrazená na minciach – Ephesos. Včela medonosná mala u panovníkov, ale aj svojho ľudu vždy svoju magickosť a ctihodnosť. Po tisíce rokov bol med jediným známym sladidlom a je celkom prirodzené, že v staroveku sa na malé stvorenie, ktoré vyrábalo toto sladké jedlo, pozeralo s úctou a bážňou. Poznáme 7 divov sveta vytvorených človekom. Existujú však nevysvetliteľné javy, ktoré vznikli dávno pred tým, ako sa objavil človek, a ktoré nevieme vysvetliť. Jedným z najzaujímavejších takýchto javov je včela. Zobierala do seba všetko to, o čo sa usilujeme my: vynikajúcu organizáciu života a práce, silu a odvahu, pôvab, inteligenciu a veľkolepú bioenergetiku.

Freska zo starého Ríma zobrazujúca včelstvo

Helenské mince v Efeze

Prvú zmienku o včelárni na Slovensku zaznamenal grécky filozof Priscus, ktorý prišiel v roku 448 n. l. s posolstvom cisára Theodósia k hunskému vodcovi Attilovi. Priscus napísal: „Z dedín nám prinášali ľudia potravu, namiesto obilia proso a namiesto vína med, tak menujú to obyvatelia týchto miest.“ Ohľadom včelárstva malo veľký význam zakladanie kláštorov, keď v zakladacích listinách kláštorov bola vždy zmienka o včelách. Med bol vhodným pôstnym jedlom a patril medzi základné zdroje obživy, pretože bol jediným sladidlom. Slúžil však aj na výrobu medoviny a, samozrejme, vosk na výrobu sviec. Epoque brtníctva má svoj počiatok v mladšej dobe kamennej, keď bol ľud už usadený, zaoberal sa poľnohospodárstvom, pestoval rastliny, choval zvieratá a mal svoje trvalé sídla. Rozvoj lesného včelárenia bol spojený s dobou bronzovou, keď bol dopyt najmä po vosku. Kláty so strieškou alebo časti bŕtlavých stromov, kmeňov s dutinami pre včely, boli vyrezávané pri ľudských obydlíach. Často mali podobu ľudskej postavy či tváre.

Včelári a Birdnester – (Pieter Bruegel starší)/ Pieter Bruegel starší, The Beekeepers and the Birdnester, ca. 1568, perokresba, Kupferstichkabinet Berlin, Zdroj: Christian Vöhringer – Pieter Bruegel, 1525/30-1569 Tandem Verlag 2007 (tlač hfullmann), s.. 129, public domain, EN Wikipedia „Včelárstvo“.

Domáce (rolnícke) včelárenie u nás datujeme do 16. storočia, keď začali byť používané úle vyrobené z dosiek alebo slamené koše. A druhú polovicu 18. storočia možno už označiť ako dobu vynálezov a objavov, keď bol zhotovený „moderný“ úl, v ktorom sa nachádzalo včelie dielo na rámčekoch, a ktoré bolo možné z úľa vybrať a späť zase zavesiť. V 19. storočí boli objavované a zdokonaľované všetky ostatné dnes nám známe a využívané technické novinky včelárstva.

A ako to bolo u nás? Od začiatku historickej doby lietavského kraja, od 13. storočia bolo v Lietave zavedené včelárstvo a venovala sa mu veľká pozornosť. Prispeli k tomu vhodné prírodné pomery, hlavne dostatok pasienkov a pôvodných zmiešaných lesov. Iniciátorom chovu včiel bola cirkev a aristokracia, pretože pri náboženských obradoch či panovaní potrebovala najmä voskové sviece, v tej dobe najvýznamnejšieho produktu včelárstva. Aj vosk bol v tom čase platidlom.

Neskôr sa chovali včely v domácnostiach a na majeroch, ale Lietavské panstvo stále významne podporovalo vlastný chov včiel. Muselo dobre prosperovať a prinášať do pokladnice zisk. Tejto skutočnosti sa venovala veľká pozornosť, čo aj dokazujú v archíve zachované ročné inventárne.

Slamené úle z 19. storočia

„Pre obvod Lietavského panstva najstarší doklad včelárstva je záznam zámockého úradníka z roku 1543, keď tento „...dal za dva kbely na med 6 den“. Ale z tohto zápisu nemožno vyvodzovať tvrdenia ohľadom spôsobov a rozmerov včelárstva. Aký-taký obraz o včelárstve môže sa utvoriť z účtov roku 1604. Vtedy boli panské včelíny pod zámkom, v majeri trstenskom, bitarovskom, bánovskom a rajeckom. V každom boli včelári (alveatores) poverení opatrovaním klátov včelíných. Podzámocký včelín bol najväčší, v ňom bolo „wczyel klatow No 26“ a včelár mal plat 12 fl do roka. Druhý bol trstenský včelín, tam bolo „wczyel klatow No 7“ a včelár i tu mal plat 12 fl na rok. Bitarovský a bánovský včelári mali len po 3,50 fl, a rajecký len 2 fl, čo dokazuje, že v týchto posledných troch bolo včelárstvo celkom nepatrné. Med sa obyčajne hneď spotreboval, preto v inventári z roku 1607 bolo „medu topeného sudky No 3“. Vosk sa upotrebil na výrobu sviec. Ale vosku toľko nebolo, koľko sa voskových sviec spotrebovalo vo všetkých miestnostiach panstva cez rok. Vosk sa musel dokupovať. Roku 1621 „za vosku funtow No 9 1/2 po den 31“ – na inom mieste „za vosku funtow No 30 po den 48“. Včelárstvo v réžii časom prestalo. Namiesto toho povolené bolo sedliakom držať včely za určitý poplatok. Tak roku 1709 platila sa „decima apum ab alvearibus 24 per den 10 constituit fl 2 den 40“. Tento poplatok však prestal roku 1826, keď bol zákonom zakázaný. „Pdlužnosti zo Wčelních rogou atd. na budaucne prestanou.“ Zdroj: A. Kavuljak – Historický vývin hospodárskych odvetví na území Lietavského panstva

A novodobá či nedávna história včelárstva v Lietave? Lokalita Lietava je ako stvorená pre včelárenie. Široká dolina s potokom, kde od skorej jari až do jesene je rôzne kvetenstvo, z ktorého včielky nosia do svojich úľov nektár, ktorý spracovávajú na med. Najväčšou pastvou pre včielky v Lietavskom chotári bola lokalita Dúbravy. Bola to najväčšia bažantica v Žilinskom okrese a porast, ktorý sa tam nachádzal: malina, trnky, hloh a iné, bol raj pre včely. Plocha sa odhaduje na cca 50 – 60 ha. Toto sa zrekultivovalo začiatkom 60-tych rokov.

Vladimír Benko
a Libor Gašpíerik st.

Libor Gašpíerik ml.

Samuel Gašpíerik jr.

Z nedávnej histórie však treba spomenúť aj našich významných včelárov. Vo svojej pamäti ich zachytil p. Vlado Benko. Títo včeláрили dlhé roky v našej dedine – cca do 60-tych rokov min. storočia: František Cádrik (mal včely v Kopaniciach pri chate), Augustin Benko, Palo Grečnár (Palko), Vincent Zuščák, Gašpar Benko.

V 80 – 90-tych rokoch min. storočia: Augustín Grečnár, Rudolf Cádrik, Martin Grečnár, Palo Grečnár (Bukovy), Jozef Hradský, Jozef Časnocha, Juraj Janoška, Klement Brezáni, Vladimír Benko, Vladimír Majdan, Jozef Janoška st., Jozef Janoška ml., Ján Furták, Rudolf Gašpíerik, Rudolf Chládek, Karol Surovčík z Lietavskej Závadky aj Jakub Surovčík. V aktuálnejšej dobe spomenieme včelárov: Vladimír Benko, Peter Duda, Ladislav Lučančín, Eduard Brezáni, Jozef Hradský (vnuk Jozefa Hradského), Jozef Časnocha (syn Jozefa Časnochu), Adam Šimko, Jozef Janoška, Pavol Chodelka, Juraj Chodelka, Pavol Zavadzan, Gejza Krebes, Dušan Súľovský či Libor Gašpíerik.

A čo dodať na záver? Touto vstupnou informáciou o histórii včelárstva v Lietave chcem málinko prispieť do mozaiky geniality včelieho superorganizmu a rastúceho povedomia obyvateľov o význame našich fenomenálnych včiel pre ľudstvo a naše životné prostredie. Dúfam, že vás nová včelárska rubrika zaujme a budete jej pravidelnými čitateľmi. Budem pokračovať zaujímavosťami z ich života, s včelími produktami, ich prínosom pre zdravie, aktualitami a vaším využitím v apiterapii, ale aj dobrými receptami z medu. Bzzz...

Ing. Libor Gašpíerik

Dobrovoľný hasičský zbor Lietava

Členovia DHZ Lietava majú za sebou naozaj vydarený rok 2023. Bolo ich vidieť v obci aj mimo nej nielen počas reprezentácie v hasičskom športe. Kde ste ich to teda v minulom roku videli? Dozviete sa v nasledujúcich riadkoch.

Súčasť verejných podujatí: Naš kolektív hasičov môžete vidieť často na rôznych verejných podujatiach. Počas veľkonočných sviatkov sa členovia DHZ Lietava spolu s DHZ Podhorie zúčastňujú stráženia Božieho hrobu. Túto tradíciu zachovávajú už niekoľko desaťročí. Okrem toho sa jednotky nášho kolektívu počas Jánskej vatry v Lietave a rovnako tak aj v Lietavskej Závadke stali už tradične strážcami protipožiarnej bezpečnosti. Hovorí sa, že najväčšou radosťou je vyčariť úsmev na tvári našim najmenším. To sa hasičom z Lietavy podarilo minimálne dvakrát. Prvýkrát vytvorili penu v uplynulom roku pre našich najmenších na ich sviatok MDD. Druhýkrát ste ich mohli vidieť „čarovať“ počas Lietavských slávností. Tu sa im podarilo nafúknuť penu do obrovských rozmerov. Samozrejmosťou a pomocnou rukou sú každoročne pri organizovaní týchto osláv v našej obci. O skvelú penovú párty sa už niekoľko rokov starajú aj v susednej obci Brezany na podujatí „Hurá prázdniny“. V závere roka 2023 vám naši hasiči ako súčasť podujatia Naše spoločné Vianoce priniesli občerstvenie. Z ich stánku voňali hranolky, zemiakové placky, gofri a samozrejme punč. Pomohli tak dotvoriť skvelú vianočnú atmosféru tejto utešenej komunitnej udalosti. Usporiadateľom touto cestou ďakujeme za dôveru.

Činnosť v rámci ochrany a prevencie: Dobrovoľníci sa počas roka venujú aktivitám na podporu prevencie a ochrany našej obce. Zúčastňujú sa na rôznych praktických cvičeniach a užitočných školeniach. Znalosti a skúsenosti z týchto aktivít využívajú na pomoc našim občanom. Začiatkom roka 2023 naša jednotka zasahovala pri odčerpávaní vody v areáli obecného úradu. Naši dobrovoľníci v minulom roku absolvovali niekoľko výjazdov k spadnutým stromom. Vo februári odstraňovali spadnuté stromy na ceste pri Lietavskej Lúčke, neskôr v auguste pri rodinnom dome v Lietave, v novembri v Lietavskej Závadke, v decembri v časti Majer. V mesiaci november členovia DHZ Lietava začali vykonávať preventívne prehliadky v počte cca 30 domových jednotiek. Zaujímavosťou našich hasičov bola účasť na taktickom cvičení v mestskej časti Bytčica v súčinnosti so zložkami Integrovaného záchranného systému. Predmetom cvičenia bolo pátranie po nezvestných osobách, kde sa celkovo zúčastnilo 70 členov štátnych zložiek a dobrovoľných zborov, medzi nimi aj náš DHZ Lietava, spolu s mestskými zbormi a členmi Pluku špeciálneho určenia – Ozbrojené sily SR, Horská záchranná služba, Horská služba Malá Fatra – dobrovoľná organizácia, Mestská polícia Žilina, Central European Mantrailing Association K9 CEMA K9. Jeden deň pred Štedrým dňom Operačné stredisko v Žiline preverilo našu jednotku v pripravenosti na zásah. Bolo potrebné odstrániť spadnuté stromy na cestnej komunikácii medzi Liet. Lúčkou a Lietavou. Prvýkrát bolo hlásenie o 20:00 hodine, jednotka vyrazila v počte 1+3 o 13 minút od vyhlásenia. Druhý, nočný výjazd bol vyhlásený v čase 00:45 hodine. Z miestnej HZ bol výjazd zaznamenaný o 01:03 hodine v počte 1+3. Celkový počet výjazdov našej jednotky v roku 2023 bolo viac ako dvadsať.

Reprezentácia našej obce: Okrem vyššie spomenutých vecí sa naši dobrovoľníci venujú aj krásnemu hasičskému športu, a vďaka nemu aj úspešnej reprezentácii našej obce. Naším hasičským kolektívom sa podarilo zorganizovať po rokoch hasičskú súťaž v Lietave, vyhrať niekoľko nočných súťaží a dokonca vyhrať LIGU, čo je v histórii DHZ Lietava jedinečná udalosť. Ale pekne poporiadku. Prvýkrát v histórii nášho zboru sa podarilo najmladšiemu dievčenskému kolektívu hasičiek vyhrať Turčiansku hasičskú ligu. Osem odhodlaných dievčat bojovalo od jari do jesene o túto prestížnu trofej. Ich kvalitné výkony počas celej sezóny držali v čele tabuľky. Tvrdo na svoje úspechy dreli, preto sme radi, že mohli zožať takýto úspech. Menovite: sací kôš: Patrícia Chobotová, sacie vedenie: Tatiana Luptáková a Ema Saganová, stroj: Klaudia Koššová, spoj „B“: Katarína Koššová, rozdeľovač: Aneta Hradská, prúdy: Viktória Baránková a Vanesa Melišíková. Dievčatám za ich trpezlivosť a snahu ďakujeme a ešte raz gratulujeme. Okrem Turčianskej hasičskej ligy sa dievčatám podarilo vyhrávať aj v neligových súťažiach v požiarom útoku vodou. Taktiež si so svojím trénerom Stanislavom Koššom našťudovali a natrénovali pravidlá jesennej časti súťaže Plameň, kde sa im taktiež podarilo pokoriť všetky zúčastnené kolektívy. Vidieť, že dievčatá svoju reprezentáciu berú zodpovedne a sú naozaj skvelé športovkyne. Dôkazom toho je aj povolanie dvoch našich dievčat do Reprezentačného hasičského kempu, v nádeji na post v slovenskom reprezentačnom tíme. Čo sa však do roku 2023 našim hasičským družstvám nepodarilo, bolo zvíťaziť v kategórii muži na domácej súťaži. Naším mužom sa to konečne podarilo a taktiež im dodatočne blahoželáme. Celkovo naše hasičské kolektívy priniesli v roku 2023 množstvo trofejí za 1., 2. a 3. miesta zo súťaží v požiarom útoku vodou. Kvalitnú reprezentáciu nám naše kolektívy zabezpečovali v okresoch ZA, CA, NO, MT, TV, PU, PB, TN. Kompletná sada trofejí, pohárov a medailí je umiestnená v hasičskej zbrojnici a presiahla v roku 2023 počet 23 pódiových umiestnení. Počet pohárových umiestnení a trofejí zdobiacich našich hasičov je viac ako dvesto.

Milí občania, dovoľte mi poďakovať členkám a členom DHZ Lietava, hlavne výjazdovým jednotkám a športovým tímom za pomoc a reprezentáciu. Robia to vo svojom voľnom čase a odmenou sú im skúsenosti a dosiahnuté úspechy. Je úžasné pozorovať, že sú stále medzi nami ľudia, ktorí nezištne pomáhajú druhým a prispievajú svojou aktivitou komunite. Veľké poďakovanie tiež patrí rodičom za psychickú a morálnu podporu, obecnému úradu za materiálno-technickú a finančnú podporu, sponzorom a všetkým priaznivcom hasičského športu v našej obci. Ďakujeme ŠK Lietava za ihrisko a priestory počas tréningov a súťaží. Za podporu ďakujeme aj ZŠ v Lietave. Ďakujeme tiež technickým podporovateľom našej hasičskej súťaže: ozvučenie Michal Konušík, fotografie Mária Sobolová, strava partia z Kolárovcí, moderovanie Milan Yetti Kováčik. V neposlednom rade ďakujeme vám, občanom Lietavy, za vašu podporu, dôveru a prajné slová. V roku 2024 vám želáme to, čo vy nám, a najlepšie dvakrát toľko. Nech sa nám nešťastia vyhýbajú a stretávame sa pri milých komunitných podujatiach. Mgr. Natália Vápeník

Zdroj: Mgr. Natália Vápeník, Ing. Stanislav Košša

Počasie v Lietave

Ak sa obzrieme za rokom 2023, tak môžeme pokojne konštatovať, že sme zažili niečo veľmi výnimočné. Generácia ľudí, ktorí majú dnes viac ako 30 rokov, je svedkom očividných zmien v charaktere klímy.

Zmeny v zimnom počasí možno v našej oblasti najlepšie charakterizuje lyžiarsky vlek v Lietavskej Svinnej, kde bol ešte pred 25-timi rokmi čulý ruch. V obci bol lyžiarsky oddiel, ktorý sa zúčastňoval na súťažiach v rámci okresov, a kde sa, naopak, aj konali rôzne súťaže. Vlek udržiavali vo svojom voľnom čase chlapi z obce, aby mali kde deti tráviť svoj voľný čas. Dnes už tieto spomienky pripomínajú len stĺpy lanovky. Niežeby ho už nemal kto prevádzkovať, ale chýba to hlavné: trvalejšia snehová pokrývka. Jar má svoje kalendárne aj astronomické ohraničenie, ktoré nám pekne pokrývajú aj staré pranostiky, ale podľa vývoja za posledných 15 rokov sme často na pochybách a nevieme, kedy vlastne jar začala. Počas februára prichádza k razantným dlhotrvajúcim otepleniam a máme pocit, že zima už skončila. Potom však prichádza marec, v posledných rokoch studený, a prispieva k celkovej frustrácii z počasia a, naopak, v nás vyvoláva pocit, že zima ešte neskončila.

	2023	2022	2021	2020	2019
Priemerná ročná teplota	9,98	9,4	8,7	9,3	9,8
Najvyššia nameraná teplota	32,5	34,7	34,4	30,9	34,4
Najnižšia nameraná teplota	-19,5	-15,4	-21,9	-13,1	-18,6
Počet teplých dní (nad 20°C)	131	118	107	111	127
Počet letných dní (nad 25°C)	64	57	59	53	68
Počet tropických dní (nad 30°C)	12	17	14	8	26
Počet hodín priameho slnečného svitu	1 619	X	X	X	X
Počet dní s mrazom	98	118	142	114	97
Počet dní s celodenným mrazom	16	16	21	8	19
Celkový dňm zrážok v mm	881	660	781	961	846
Počet dní so zrážkami (0,2mm a viac)	184	165	168	153	168
Počet búrok	10	9	11	13	?
Priemerná vlhkosť vzduchu	83	81	81	80	78
Priemerná teplota JAR	8,5	7,9	6,9	7,8	9,1
Priemerná teplota LETO	19,4	19,8	19,7	18,9	20,5
Priemerná teplota JESEŇ	11,2	9,3	9,0	9,2	10,1
Priemerná teplota ZIMA	prebieha	0,33	0,2	1,5	2,2
Prvé sneženie (jeseň)	18 nov.	18 nov.	29 nov.	20 nov.	29 nov.
Prvý mráz (jeseň)	17 okt.	21 okt.	9 okt.	5 nov.	7 okt.
Ranné hmly (počet dní)	51	52	38	?	?
Celodenné hmly	4	4	2	?	?

Jún a júl boli v roku 2023 veľmi suché. Bolo nadpriemerne sparno, a aj keď maximálne teploty neatakovali rekordy, pocitovo sa zdali byť kvôli vysokej vlhkosti často neznesiteľné. August potom priniesol vytúžené zrážky a stal sa mesiacom s najväčším úhrnom zrážok v roku 2023 (136,2 mm).

Jeseň 2023 predĺžila leto o 6 týždňov a mohli sme sa cítiť ako v Chorvátsku. Horúce dni a teplé noci možno urobili mnohým radosť, ale v skutočnosti sme tušili, že to tak nemá byť, a že si to vyžiada svoju daň.

Keď to všetko zjednoduším, meteorológovia sa zhodujú, že bláznivý rok mal na svedomí jav „La Niña“, ktorý je opakom javu „El Niño“. Sú to veľmi zložité algoritmy pohybu vrstiev vzduchu v rôznych nadmorských výškach, ktoré potom ovplyvňujú aj pohyby teplých a studených vôd v moriach a oceánoch. Uvedené má za následok prudké výkyvy v počasí. Minulý rok to bolo napríklad katastrofálne sucho v Taliansku s následnými záplavami. Dnes je to zase Španielsko, ktoré v mnohých svojich regiónoch vyhlásilo stav núdze kvôli suchu, a to hovorím len o Európe. Samozrejme, skeptici povedia, že je to hlúposť, ekoklimatickí fanatici zase naznačia, že sme to od A po Z spôsobili my ľudia. Odpovede hľadajme sami tým, že sa zameriame na fakty, a tým hlavným je aj to, čom som naznačil v úvode článku. Už za našich životov vidíme také zmeny, ktoré kedysi na Zemi i prirodzeným spôsobom trvali celé storočia. Mesačné súhrny a iné zaujímavosti uverejňujem na FB stránke Lietava – počasie – zaujímavosti. Karol Hradský

Zdroj: Karol Hradský. Foto: Michal Žiaran

Kalendár udalostí 2024

9.3.
MDŽ

Oslava ženy a poďakovanie za všetko, čo v živote zvládajú aj napriek svojej krehkosti. Srdečne pozývame všetky ženy na divadelné predstavenie: Mandarínková izba dňa 09.03. o 15.00 hod. na miestne osvetové stredisko.

27.3.

Uvítanie detí narodených v roku 2023

Pozývame rodičov s ratolestami, aby sme im zablahoželali k najkrajšiemu daru uplynulého roku 2023.

12.5.

Deň Matiek

Niet väčšej lásky na svete ako láska matky k dieťaťu. Za vašu obetavosť a krásne životné poslanie vás pozývame na kultúrne podujatie pri príležitosti Dňa matiek.

1.6.

Deň detí

Oslava MDD plná zábavy, radosti a detského smiechu za predpokladu príjemnej atmosféry aj pre rodičov.

22.4.

Deň Zeme

Návrat k prírode, to je základ súčasnej rýchlej doby. Zastavme sa pri myšlienke a činoch MŠ a ZŠ s úmyslom vyčistiť okolie našich domovov a okolitej prírody.

20.10.

Úcta k starším

Vy, naši starší občania, ste nám vzorom a hlbokou studnicou životnej múdrosti, preto dovoľte, aby sme si uctili vaše šediny.

Jánska vatra (jún)

Svätojánska noc a jej čaro opäť bude lákať našich občanov nielen pálením vetry. Veríme, že počasie pri snahe organizátorov bude vyhovujúce.

3.8.

Lietavské letné slávnosti

Každoročné slávnosti nebudú chýbať ani tento rok. Okrem dobrého jedla, remeselníkov, futbalového turnaja a kolotočov nezabúdame ani na bohatý sprievodný program. Môžete sa tešiť na Partiu od Žiliny a iné kapely.

7.12.

Naše spoločné Vianoce

Naše spoločné Vianoce opäť zavŕšia kultúrne podujatia v Lietave prichádzajúcou atmosférou Vianoc a tradičnými trhmi s rôznorodými produktmi na predaj.

Lietavské zvesti – občasník, ktorý chce informovať všetkých občanov o tom, čo sa v obci deje.

Svoje príspevky, návrhy, želania, pripomienky môžete adresovať OÚ Lietava (e-mailová adresa: kultura@lietava.info) a redakčnej rade.

Redakčná rada:

Mgr. Monika Gašpíriková (editovanie článkov, úprava textu a obrázkov),

Mgr. Jana Gašpíriková (písanie článkov, jazyková korektúra).

Redakčná rada ďakuje za súčinnosť všetkým autorom poskytnutých článkov.

Rozsah informácií podlieha autorstvu zverejnených článkov.

Lietavské zvesti boli vytvorené pomocou aplikácie Canva.